

Digivihreä RRT ja logistiikan kaksoissiirtymä -työpaja

Kinno

2.10.2024

Lasse Nykänen ja Matti Lankinen

Työpajan tavoite:

- välittää tietoa tulevista regulatiivista uudistuksista
- välittää tietoa logistiikan päästöraportointiin liittyvistä toimista ja vaatimuksista
- jakaa tietoa uusista digitaalisista ratkaisuista rahtitietojen digitalisointiin liittyen
- jakaa parhaita käytäntöjä ja kokemuksia sidosryhmien kanssa
- verkostoitua

Työpajan agenda

9:00	Alustus - Janne Huhtamäki, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
9:20	Keskustelu
9:30	Teemat 1 ja 2: T1) Lainsäädäntömuutokset ja niihin varautuminen T2) Vastuullisuus ja sen vaikutukset
10:45	Tauko
11:15	Teema 3: Sähköiset kuljetusasiakirjat
11:50	Yhteenveto
12:00	Tilaisuus päättyy

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Ajankohtaiskatsaus logistiikan tietosäätelyn muutoksiin

Digivihreä RRT ja logistiikan kaksoissiirtymä -
työpaja
2.10.2024

EMSW-asetus ja merenkulun tiedonhallintajärjestelmä

- Vuoden 2023 alusliikennepalvelulain uudistamisen lainsäädäntöhankkeessa pantiin täytäntöön EMSW-asetuksen vaatimat kansalliset säädösmuutokset.
- Asetuksella vahvistetaan yhteentoimiva eurooppalainen merenkulkualan palveluympäristö (EMSWe), joka on yhdenmukaistettuja ilmoituskäyttöliittymiä hyödyntävien merenkulkualan kansallisten keskitettyjen palvelupisteiden verkosto. Tätä konkretisoi:
 - Portnet-järjestelmä korvataan uudella merenkulun tiedonhallintajärjestelmä NEMOlla.
 - Traficom määritettiin ylläpitämään ja kehittämään kansallista merenkulun tiedonhallintajärjestelmää.
 - Tekninen harmonisointi mahdollistaa koneellisen tiedonvaihdon ja automaattisen päättelyn sekä ilmoitusten käsittelysääntöjen harmonisointi teknisesti paremman palvelutason
- Lisäksi täsmennettiin muita alusta ja sen lastia koskevia ilmoituksia.
- EMSW:stä johtuvat muutokset tulevat voimaan 15.8.2025.

ITS-direktiivin uudelleentarkastelu

- ▶ Vuonna 2010 hyväksytyn direktiivin ensisijaisena tavoitteena on vauhdittaa älykkäiden liikennejärjestelmien koordinoitua käyttöönottoa ja käyttöä tieliikenteessä ja rajapintojen kautta myös muissa liikennemuodoissa koko EU:n laajuisesti.
- ▶ Uudistetun ITS-direktiivin tuomat keskeisimpiä muutoksia on velvoite kerätä ja jakaa tietoja sekä tuottaa palveluita (liitteet III ja IV).
- ▶ Direktiivin maantieteellinen soveltamisala laajenee joidenkin tietolajien osalta.
- ▶ Kansallinen toimeenpano "Liikenteen ja logistiikan tietosäätelyn päivitys - data-avaruus, osa 2".
 - ▶ Hankkeessa tullaan tarkastelemaan myös laajemmin liikenteen, liikkumisen ja logistiikan digitaalista toimintaympäristöä koskevan säätelyn uudistamistarpeita hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti.

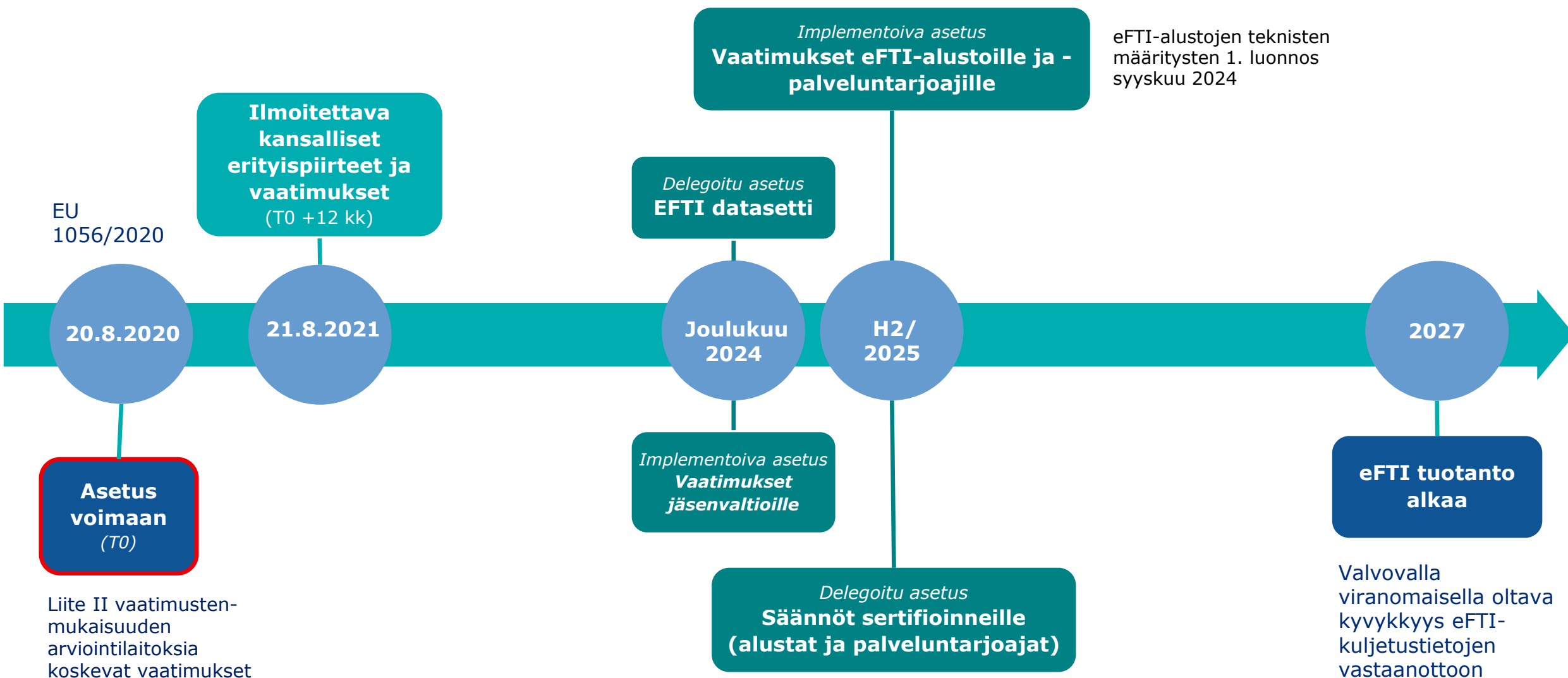
Asetus vaihtoehtoisten käyttövoimien infrastruktuurin käyttöönotosta (ns. AFIR-asetus)

- ▶ Vaihtoehtoisten polttoaineiden yleisesti saatavilla olevien lataus- ja tankkauspisteiden ylläpitäjien tai omistajien on varmistettava, että **palveluista on saatavilla staattista dataa ja dynaamista dataa** maksutta kansallisen yhteyspisteen kautta
- ▶ Jäsenvaltioiden on nimitettävä **tunnisterekisteröintiorganisaatio (IDRO)**, **joka myöntää ja hallinnoi yksilöllisiä tunnistekoodoja** (ID-tunnuksia), joiden avulla voidaan tunnistaa latauspisteiden ylläpitäjät ja liikkumispalvelun tarjoajat.
- ▶ AFIR-asetuksen muu kansallinen toimeenpano sisältyy hankkeeseen: *Hallituksen esitys EU:n vaihtoehtoisten käyttövoimien infrastruktuurin käyttöönotosta annetun asetuksen kansallisesta toimeenpanosta* (LVM034:00/2023).

Sähköiset kuljetustiedot - eFTI

- Tavoitteena on EU:n laajuinen yhtenäinen tavaraliikenteen ja logistiikan digitaalinen tietojenvaihdon ja datan uudelleenkäytön infrastruktuuri kaikkiin kuljetusmuotoihin. Nykytilassa tietoja käsitellään paperilla ja toimialataustaisilla sähköisillä muodoilla kuten eCMR.
- Traficomista tulee eFTI:n toimeenpanon vastuuviranomainen Suomessa.
- Traficomin tehtävänä on tuottaa sähköisten kuljetustietojen kansallinen yhteyspiste (Suomen eFTI gate) ja tarvittavat viranomaisprosessit. Traficom on eFTI gaten omistaja, mutta sen rakentaa, ylläpitää ja operoi Fintraffic valitussa teknisessä ympäristössä.
- Yritysten on käytettävä eFTI-kuljetustietojen välittämisessä valvovalle viranomaiselle sertifioitua eFTI-alustaa ja/tai sertifioidun eFTI-palveluntarjoajan alustaa.
- eFTI gate välittää sähköisiä kuljetustietoja yritysten (efti alustat) ja toimivaltaisten suomalaisten viranomaisten välillä vuonna 2027.
- Fintraffic ja Traficom pilotoivat tiedonvaihtojärjestelmän arkkitehtuuria 9 jäsenmaan CEF-rahoitetussa eFTI4EU-hankkeessa vuosina 2024-2026. Tavoitteena on varmistaa järjestelmän yhteentoimivuus ja hyödyt.

Aikataulu

Liikenteen ja logistiikan tietosäätelyä koskeva säädöshanke

Säädöshanke **LVM054:00/2023** löytyy [Hankeikkunasta](#).

Hankkeessa valmistellaan EU-säännöksistä johtuvia muutostarpeita liikenteen tietosäätelykokonaisuuteen (lakiin liikenteen palveluista ja valtioneuvoston asetukseen olennaisista tiedoista, tarvittaessa myös muihin lakeihin).

Hanke koskee seuraavia EU-säädöksiä:

- **Jakeluinfra-asetuksen** tietovelvoitteet ja niitä koskevat viranomaistehtävät,
- **eFTI-asetuksen** viranomaistehtävät, ja
- **MMTIS-asetuksesta** johtuvat muutokset nykyisiin olennaisten tietojen säätelyyn.

Lisäksi hankkeessa tarkastellaan seuraavia kokonaisuuksia:

- **Liikenteen rekistereitä** koskevan säätely teknisluontoisia korjaustarpeita
- **Lippu- ja maksurajapintojen yhteentoimivuuden** edistämistä koskevan säätelyn päivitystarpeita, ja
- **Esteettömyystiedon** saatavuuden parantamiseksi tarvittavia muutoksia.

Tieliikenteen automaation sääntelyhanke

- ▶ Automaattisten ajojärjestelmien käyttäminen ei nykytilassa ole mahdollista, vaan ajoneuvolla on oltava Wienin kansainvälisen tieliikennesopimuksen säännösten mukaan (ihmis)kuljettaja.
- ▶ Tarvitaan sekä ajoneuvoteknistä sääntelyä että ajoneuvon käyttöä koskevia liikennesääntöjä
 - ▶ Ajoneuvotekninen sääntely etenee sekä UNECE:ssä että EU:ssa (tyyppihyväksyntä), automaattisia ajoneuvoja koskevat säännöt odotettavissa 2025-2026
 - ▶ Kansallinen eteneminen liikennesääntöjen uudistamiseksi on Wienin sopimuksen muutoksella tehty mahdolliseksi
- ▶ Sädöshanke käynnistettiin v. 2021, työryhmä tukena
 - ▶ Pyrkimyksenä uudistaa ajoneuvon käyttöä liikenteessä koskevat säännöt siten, että ajoneuvoa voi "ajaa" automaattinen ajojärjestelmä ADS (ihmis)kuljettajan asemesta

Tavaroiden intermodaalikuljetusten tukikehys

- ▶ Euroopan komissio antoi ehdotuksen osana EU:n vihreää rahtipakettia. Ehdotuksen tavoitteena on helpottaa rautatie-, lähimerenkulku- ja sisävesiliikenteen osuuden lisäämistä tavaraliikenteessä sekä vähentää tavaraliikenteen ulkoisia kustannuksia ja energiankulutusta.
- ▶ Ehdotuksen tarkoituksena on kohdentaa jäsenvaltion yhdistettyjen kuljetusten tukikehystä uudelleen parantamalla intermodaalikuljetusten kilpailukykyä pitkän matkan tieliikenteeseen verrattuna.
- ▶ Tukikelpoisen yhdistetyn kuljetuksen määritelmä muuttuisi ulkoisten kustannusten kuljetusmuotovertailuun perustavaan määritelmään.
- ▶ Jäsenvaltion tulee laatia kansallinen toimintakehys intermodaalikuljetusten lisäämiseksi ja tukitoimenpiteiden täytäntöönpanoa varten.
- ▶ Jäsenvaltioille asetetaan 10 % omalla alueella tapahtuvien yhdistettyjen kuljetusten lähettäjälle aiheutuvien "ovelta ovelle" kokonaiskustannusten vähentämistavoite, jonka saavuttamiseen on 7,5 vuoden määräaika.
- ▶ Tavaroiden intermodaalikuljetusten tiedonvaihtojärjestelmäksi vahvistetaan sähköisen kuljetustiedon eFTI-alusta, johon tulee tallentaa kuljetusten tietovaatimukset:
 - 1) ulkoisten kustannusten laskemiseksi;
 - 2) tukitoimenpiteiden hyödyntämiseksi;
 - 3) vuosittain koottavien raportointitietojen tuottamiseksi; sekä
 - 4) valvontaa varten.

CountEmissions EU -asetus

- ▶ Komission ehdottamalla asetuksella vahvistettaisiin yhtenäiset säännöt **unionin alueella alkavien tai siellä päättyvien** kuljetuspalveluiden kasvihuonekaasupäästöjen laskennalle ja raportoinnille:
 - ▶ **ISO 14083:2023** –standardi.
- ▶ Päästöjen laskennassa tulisi priorisoida suoriin mittauksiin perustuvia määrällisiä arvoja. Toissijaisten tietojen käyttö olisi sallittu (mallinnetut tiedot ja oletusarvoja). Oletusarvoja varten perustettaisiin:
 - ▶ **EU:n ydintietokanta** (oletusarvot kasvihuonekaasuintensiteetille)
 - ▶ **EU:n keskustietokanta** (oletusarvot kasvihuonekaasupäästökertoimille)
- ▶ Asetusehdotuksen tavoitteena on varmistaa
 - ▶ kuljetuspalveluiden kasvihuonekaasupäästölaskennan tulosten **vertailukelpoisuus**, jonka avulla käyttäjät voivat valita kestävimmän vaihtoehdon, sekä
 - ▶ edistää kuljetuspalveluiden **kasvihuonekaasupäästölaskennan käyttöönottoa** liiketoiminnassa ja auttaa toimijoita parantamaan kuljetuspalveluiden tehokkuutta.

Kiitos

Lisätietoja:

efti@traficom.fi

Kysymyksiä ja kommentteja?

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia

Automaatio

Data

Datan jakaminen

Kyberturva

Vaihtoehtoiset
käyttövoimat

CO₂

Data-avaruus

Toiminnan todentaminen

Standardit

Business to Government

Verkottuneisuus

Vähäpäästöisyys

**Kouvola
Innovation**

XAMK
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Euroopan unionin
osarahoittama

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - ITS ja automaatio

- **ITS-direktiivin uudelleentarkastelu - direktiivi hyväksytty jo 2010**
 - ensisijainen tavoite on **vauhdittaa älykkäiden liikennejärjestelmien koordinoitua käyttöönottoa ja käyttöä tieliikenteessä** ja rajapintojen kautta myös muissa liikennemuodoissa koko EU:n laajuisesti
 - **velvoite kerätä ja jakaa tietoja sekä tuottaa palveluita**
 - Kansallinen toimeenpano ”Liikenteen ja logistiikan tietosäätelyn päivitys - data-avaruus, osa 2”
- **Tieliikenteen automaation sääntelyhanke - käynnistettiin v. 2021**
 - Wienin kansainvälisen tieliikennesopimuksen säännösten mukaan ajoneuvolla on oltava (ihmis)kuljettaja, eli automaattisten ajojärjestelmien (ADS) käyttäminen ei nykytilassa ole mahdollista
 - **Uudistuksia sekä ajoneuvotekniseen sääntelyyn että ajoneuvon käyttöä koskeviin liikennesääntöihin**
 - Ajoneuvotekninen sääntely (tyyppihyväksyntä) ja uudet säännöt odotettavissa 2025-2026
 - Suomella valmius liikennesääntöjen uudistamiseksi Wienin sopimuksen muutos huomioiden

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - kuljetukset ja logistiikka

- **Liikenteen ja logistiikan tietosäätelyä koskeva säädöshanke - [LVM054:00/2023](#).**
 - Hankkeessa valmistellaan EU-säännöksistä johtuvia muutostarpeita **liikenteen tietosäätelykokonaisuuteen**
 - **Säätelyn kokonaiskuva**
- **Tavaroiden intermodaalikuljetusten tukikehys (ehdotus)**
 - Osa EU:n vihreää rahtipakettia, jonka tavoitteena:
 - edistää rautatie-, lähimerenkulku- ja sisävesiliikenteen käyttöä
 - vähentää ulkoisia kustannuksia ja energiankulutusta
 - yhdistettyjen kuljetusten (intermodaalikuljetusten) kilpailukyvyyn parantaminen pitkän matkan tieliikenteeseen verrattuna
 - **Keskiössä tukikelpoiset yhdistet kuljetukset ja ulkoisten kustannusten kuljetusmuotovertailu**

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - logistiikan tietojärjestelmät

- **EMSW-asetus ja merenkulun tiedonhallintajärjestelmä - voimaan 15.8.2025**

- Yhteentoimiva eurooppalainen merenkulkualan palveluympäristö (EMSWe)
- Portnet-järjestelmän tilalle uusi merenkulun tiedonhallintajärjestelmä NEMO (Fintraffic)

- Fintraffi: “**Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä NEMO on matkustaja- ja rahtialusten satamakäyntien ilmoitusten antamiseen tarkoitettu uusi kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä**

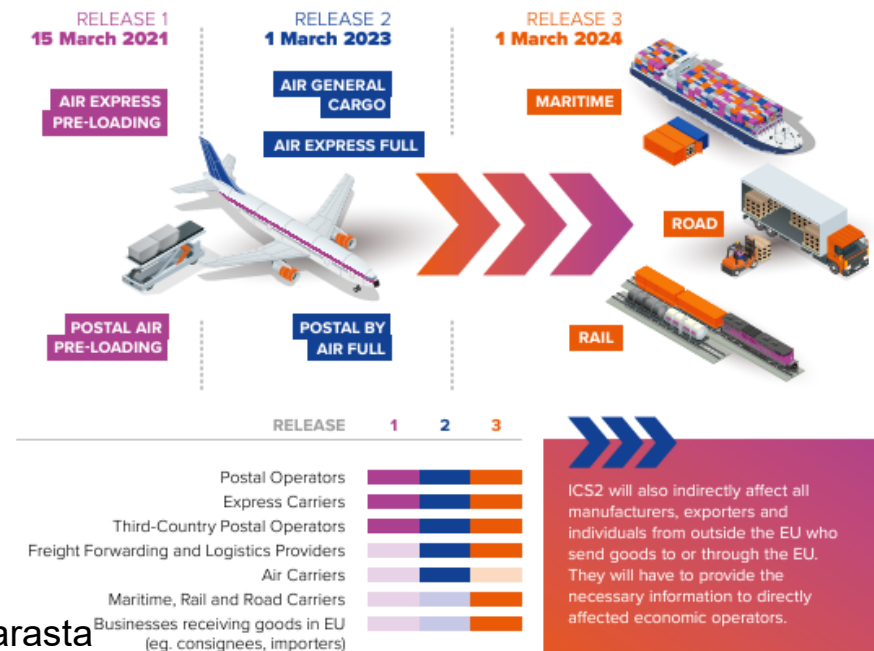
- **eFTI**

- EU:n sähköisistä kuljetustiedoista annettu asetus, joka koskee kaikkia kuljetusmuotoja ja on jäsenvaltioita sitova
- eFTI on tarkoitettu viranomaisten ja kaupallisten toimijoiden väliseen sähköisten kuljetustietojen välittämiseen
- **Ensi vaiheessa eFTI velvoittaa vain virallisia toimijoita**

- **ICS 2 - Import control system**

- EU tullin ennakkotietojärjestelmä, joka kerää tietoa EU:hun tuotavasta tavarasta

WHEN WILL ICS2 BECOME EFFECTIVE?

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - tietoturva

- **NIS 2**

- Euroopan unionin verkko- ja tietoturvadirektiivi (ns. NIS-direktiivi) säättää tietoturvavelvollisuuksista ja häiriöraportoinnista useilla eri sektoreilla ja sitä **on sovellettava 18.10.2024 alkaen**.
- Uuden kyberturvallisuusedirektiivin **tavoitteena on vahvistaa sekä EU:n yhteistä että jäsenvaltioiden kansallista kyberturvallisuuden tasoa** tiettyjen kriittisten sektoreiden osalta.
- Direktiivissä **osoitetaan yhteiskunnan kriittisille sektoreille kyberturvallisuutta vahvistavia riskienhallintavelvoitteita ja raportointivelvoitteet merkittävistä poikkeamista**. Direktiivissä on lueteltu **vähimmäistoimenpiteet**, jotka kaikkien toimijoiden on toteutettava hallitakseen toimintoihinsa kohdistuvia kyberturvallisuusriskejä.
- **NIS 2 koskee** (Ilmaliikenne, **raideliikenne**, vesiliikenne, tieliikenne):
 - isoja (250 hlö tai lv >50 M€ ja tase > 43 M€) - keskeinen
 - keskisuuria (50–249 hlö tai lv ja tase > 10 M€) - tärkeä
 - lisäksi muutamia yrityksen koosta riippumattomia poikkeuksia
- Toimijalla on oltava käytössä ajantasainen kyberturvallisuuden riskienhallinnan toimintamalli

NIS 2 direktiivi

- **Keskeisiä velvoitteita:**

- riskienhallinta
- ilmoitusvelvollisuus merkittävistä poikkeuksista
- tietoturvakäytännöt osaksi koko toimintaa
- koulutus ja tietoisuus
- toimittajaluettelon tietojen ilmoittaminen

- **Havainnot ja huomiot**

- Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka sekä poikkeamien käsittely
- Hyvä ja dokumentoitu kuvaus tieto-omaisuudesta
- Tiedolla oltava omistaja ja sen elinkaarta tulee hallita
- Pääkäyttäjät ja vastuut
- Palveluntarjoajat ja alihankinta huomioitava
- Seurannan tulee olla jatkuvaa, esim vuosikello
- RACI-taulukot voivat auttaa (responsible, accountable, consulted, informed)

Lisätietoa: <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/toimintamme/saantely-ja-valvonta/tarkeaa-tietoa-euroopan-unionin-kyberturvallisuusedirektiivista#67853-0>

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - kestävä kehitys 1/3

- **CSRD - The Corporate Sustainability Reporting Directive - voimaan 5.1.2023**
 - Osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa - The European Sustainability Reporting Standards (ESRS)
 - **CSRD:n pyrkimys on lisätä vastuullisuutta ja läpinäkyvyyttä kuluttajille ja sijoittajille**, jotta yrityksen kestävä kehitys voidaan paremmin arvioida
 - Ensimmäinen raportointi tilikauden 2024 luvut 2025
 - **Tavoitteena on:**
 - ohjata yritykset julkaisemaan tietoa sosiaalisista ja ympäristöllisistä ongelmistaan
 - kartoittaa sosiaalisista ja ympäristöllisistä ongelmista aiheutuvat riskit ja mahdollisuudet
 - Koskee yli 500 henkilön yrityksiä sekä pörssiin listattuja pieniä ja keskikokoisia yrityksiä
 - **Vuonna 2025 CSRD laajennetaan koskemaan suurempaa yritysjoukkoa**
 - jos kaksi kolmesta täyttyy
 - yrityksellä on yli 250 työntekijää,
 - yrityksen liikevaihto on yli 40 M €,
 - tai tase on yli 20 M €
 - Vuonna 2028 laajennetaan entisestään Euroopan Unionin sisällä toimivien kolmansien maiden yrityksiin (lv >150M€)

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - CSRD ESRS standardit

Group	Number	Subject
Cross-cutting	ESRS 1	General Requirements
Cross-cutting	ESRS 2	General Disclosures
Environment	ESRS E1	Climate
Environment	ESRS E2	Pollution
Environment	ESRS E3	Water and marine resources
Environment	ESRS E4	Biodiversity and ecosystems

Group	Number	Subject
Environment	ESRS E5	Resource use and circular economy
Social	ESRS S1	Own workforce
Social	ESRS S2	Workers in the value chain
Social	ESRS S3	Affected communities
Social	ESRS S4	Consumers and end users
Governance	ESRS G1	Business conduct

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - kestävä kehitys 2/3

- **Hiilirajamekanismi – CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism CBAM) (Siirtymäaika 1.10.2023–31.12.2025 ja voimaan 1.1.2026)**
 - EU:n uusi ratkaisu ehkäistä hiilivuotoa (päästöjen ohjautumista EU:n ulkopuolelle)
 - Mekanismia sovelletaan EU:n ulkopuolelta EU:hun tuotaviin niin sanottuihin CBAM-tavaroihin,
 - esim tietyt rauta- ja terästuotteet, lannoitteet, alumiini- ja sementtituotteet sekä vety ja sähkö.
 - CBAM koskee kaikkia, jotka tuovat maahan/EU:hun EU:n ulkopuolelta CBAM-tavaroita
 - **Maahantuojan on raportoitava CBAM-tavaroiden päästöistä komissiolle neljännesvuosittain**
 - Raportit on tehtävä CBAM-siirtymärekisteriin määräajassa
 - Raporttia ei tarvitse tehdä, jos et ole tuonut maahan CBAM-tavaroita raportointikaudella.
 - Lisää: <https://tulli.fi/hiilirajamekanismi>

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - kestävä kehitys 3/3

- **CountEmissions EU -asetus**

- Komission ehdotus päästölaskennan yhtenäistämiseksi ja kasvihuonekaasupäästölaskennan tulosten vertailukelpoisuuden mahdollistamiseksi
- **Laskennassa tulisi priorisoida suoriin mittauksiin perustuvia määrällisiä arvoja. Toissijaisten tietojen käyttö sallittua (mallinnetut tiedot ja oletusarvoja).**
 - EU:n ydintietokanta (oletusarvot kasvihuonekaasuintensiteetille)
 - EU:n keskustietokanta (oletusarvot kasvihuonekaasupäästökertoimille)
- **ISO 14083:2023**

- **Asetus vaihtoehtoisten käyttövoimien infrastruktuurin käyttöönotosta (ns. AFIR-asetus)**

- **Pakolliset tavoitteet** tieliikenteen lataus- ja vetytankkausinfrastruktuurin, meri- ja sisävesisatamien maasähkön ja pysäköityjen ilma-alusten sähkönsyötön käyttöönotolle
- Vaihtoehtoisten polttoaineiden yleisesti saatavilla olevien lataus- ja tankkauspisteiden **palveluntarjoajien on varmistettava palveluun liittyvien staattisen ja dynaamisen datan saatavuus maksutta kansallisen yhteyspisteen kautta**

Teema 1: Lainsäädännön uudistuksia - yhteenveto

- EU säädösten yhteisvaikutuksella edistetään tavarakuljetusketjujen digitalisoitumista ja tehostamista, mikä vähentää hallinnollista taakkaa ja edistää EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista.
- Tavoitteena vahvistaa EU:n kilpailukykyä ja edistää innovaatiota logistiikka-alalla.
- Kehityksen suunta: automaatio, digitalisaatio, datan jako ja käyttö sekä siirtymä ympäristön kannalta kestävämpiin ratkaisuihin (esim tieltä raiteille ja vähäpäästöisiin polttoaineisiin)
- Useat uudet säädännöt on linkitetty toisiinsa, joilla haetaan parempaa yhteisvaikutusta ja yhteentoimivuutta
- Sädäntö yhtenäistää toimintaa ja lisää läpinäkyvyyttä → toimijoilla pitää olla todisteet toiminnasta

**Kouvola
Innovation**

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Teema 2: Vastuullisuus ja sen todentaminen - uudet laskentamallit ja -ohjeet

- CountEmissions EU & GLEC
 - Tavoitteena luoda yhtenäisempää mallia päästöjenlaskentaan, jotta tuloksia voidaan vertailla ja niiden laskenta on yhteismitallista
 - EU tulee myös tuottamaan yhteisen yksikköpäästökannan ja sertifiointiohjeistuksen toissijaisille datalähteille
 - Laskenta pohjautuu Well to Wheel laskentaa → kokonaispäästöt
 - Kuljetussuoritteen päästöt (tkm)
 - ISO 14083:2023 standardi

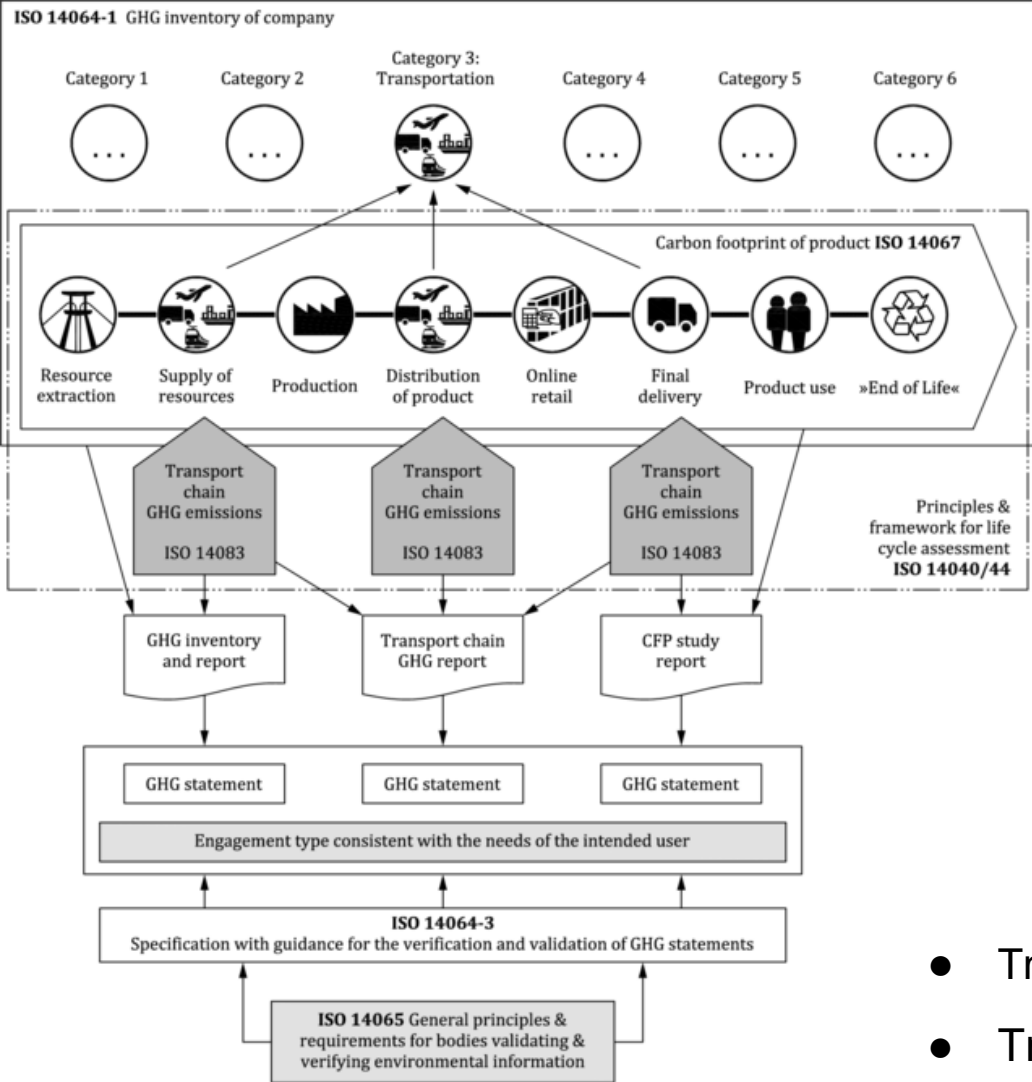
Teema 2: Vastuullisuus ja sen todentaminen - CountEmissions EU

- CountEmissions EU on komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kuljetuspalveluiden kasvihuonepäästöjen laskemiselle
- CountEmissions EU -asetusehdotusta (julkaistu kesällä 2023) koskevat neuvottelut vielä käynnissä (10/2024), viitekehys kattaa sekä henkilö- että tavaraliikenteen.
 - Vertailukelpoista dataa
 - Yhteiset viitearvot
 - Hyväksytty laskentamalli
- **Tarkoitus on, että kuljetuspalveluita tarjoavat toimijat voivat käyttää asetusehdotuksen viitekehystä, kun he raportoivat kuljetuksesta aiheutuneita päästöjä kolmansille osapuolille, kuten kuljetusten tilaajille tai muille sidosryhmille.**
- ISO 14083:2023 standardi
 - Standardin mukaisessa laskennassa **priorisoidaan ensisijaista tietoa**, eli mittauksiin perustuvaa määrällistä ja todellista tietoa (käyttövoiman kulutus, kuljetusetäisyys, rahdin määrä, matkustajien määrä jne.).
 - **On sallittua käyttää myös toissijaista tietoa**, eli laskennallisia ja mallinnettuja arvoja. **Myös kolmansien osapuolten** ylläpitämät päästötietokannat ovat sallittuja
- EU on keväällä 2024 käynnistänyt uuden Horizon Europe -han

Teema 2: Vastuullisuus ja sen todentaminen - GLEC

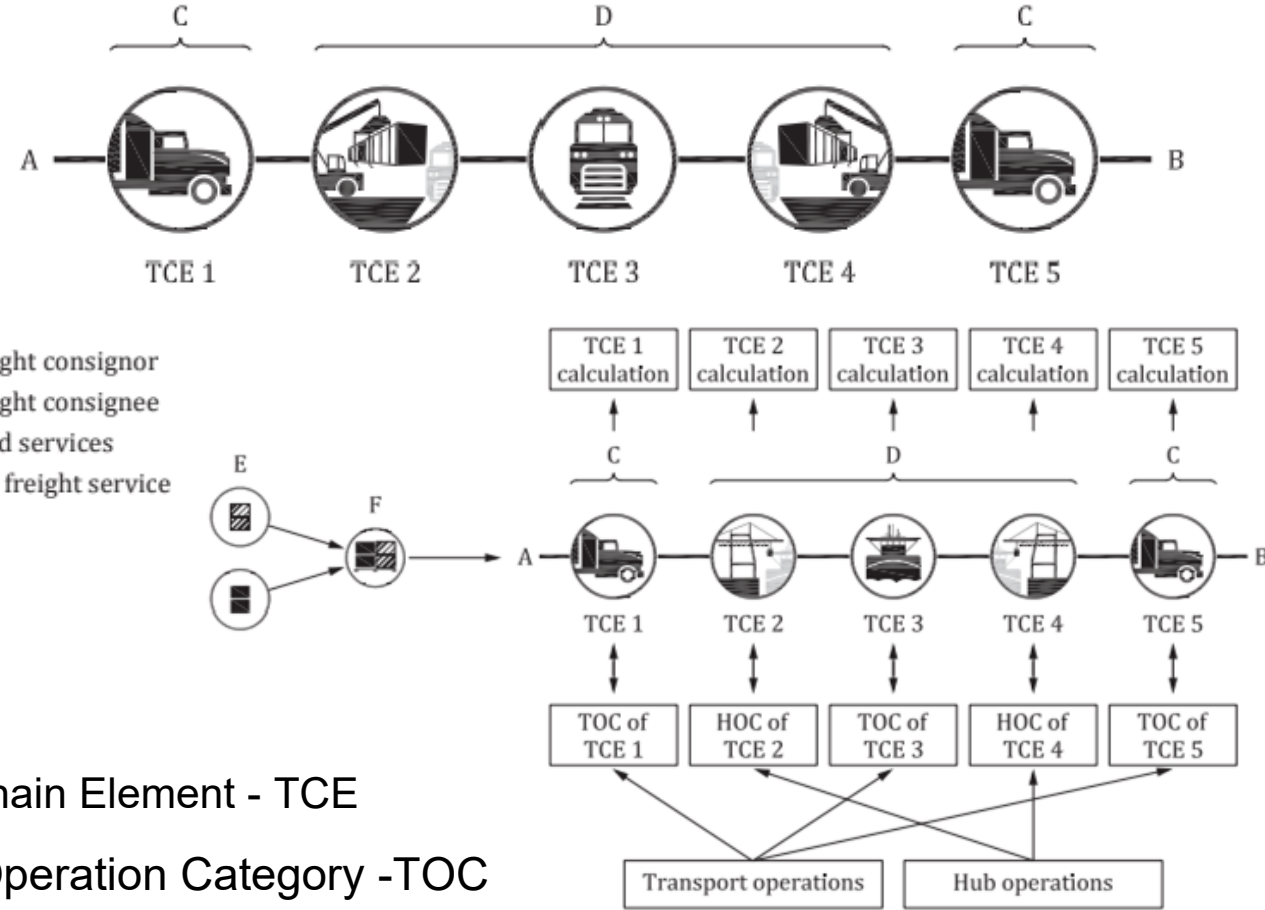
- Smart Freight Center - GLEC (The Global Logistics Emissions Council) -viitekehys
 - Maailmanlaajuinen toimintakehys kuljetusten päästöjenlaskentaan ja raportointiin, mikä ohjaa ja tukee yrityksiä laskemaan päästönsä ISO 14083 -standardin mukaisesti
 - “Markkinalähtöinen” malli, joka vastaa myös CountEmissions EU aloitteeseen
 - Suomesta Posti on ollut aktiivisesti mukana GLEC kehityksessä
 - Nyt julkaistuna versio 3.0
- Lisätietoa: <https://www.smartfreightcentre.org/en/about-sfc/news/a-solid-foundation-to-further-accelerate-freight-decarbonization-smart-freight-centre-releases-updated-glec-framework-version-30/>

@[ISO14083:2023](#)

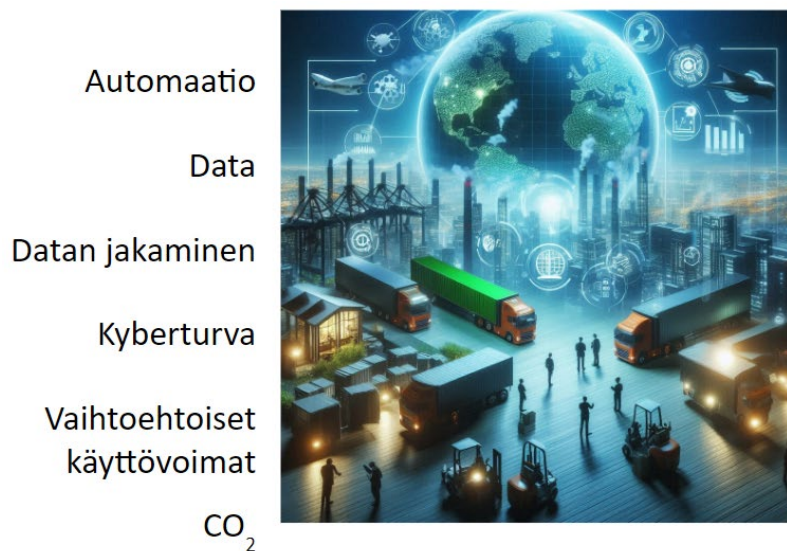
Teema 2: Vastuullisuus ja sen todentaminen - ISO 14083

- Transport Chain Element - TCE
- Transport Operation Category -TOC
- Hub Operation Category - HOC

Lainsäädännön uudistukset sekä vastuullisuus ja sen vaikutukset

- Mitä ajatuksia johdanto herätti?
- Mitkä asiat olivat jo tiedossa ja mitkä eivät?
- Mitä vaikutuksia koette uudistuksilla olevan?
- Mitä haasteita koette uudistuksiin liittyen?

Automaatio

Data

Datan jakaminen

Kyberturva

Vaihtoehtoiset
käyttövoimat

CO₂

Data-avaruus

Toiminnan todentaminen

Standardit

Business to Government

Verkottuneisuus

Vähäpäästöisyys

**Kouvola
Innovation**

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työpajan agenda

- 9:00 Alustus - Janne Huhtamäki Traficom
- 9:20 Keskustelu
- 9:30 Teemat 1 & 2
- T1) Lainsäädäntömuutokset ja niihin varautuminen
- T2) Vastuullisuus ja sen vaikutukset

10:45 Tauko

- 11:15 Teema 3: Sähköiset kuljetusasiakirjat
- 11:50 Yhteenveto
- 12:00 Tilaisuus päättyy

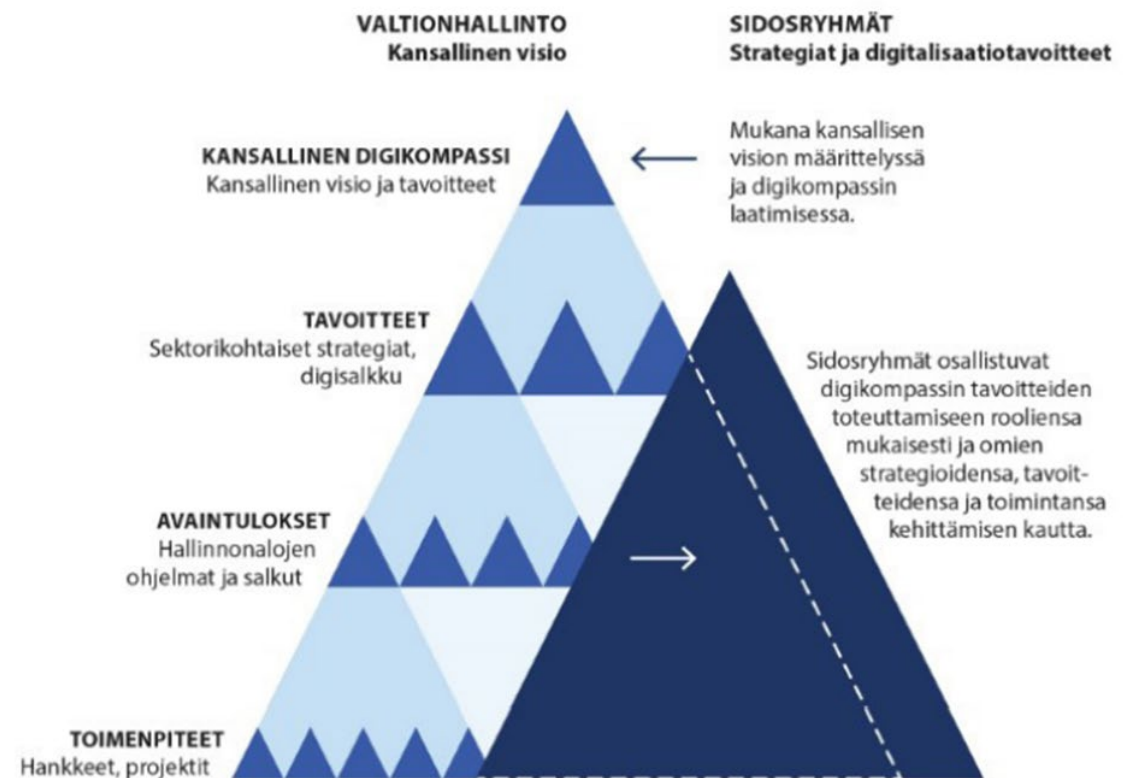
Teema 3: Kuljetusketjujen digitalisoituminen

EU-Suomi kehittää kuljetusketjuja

EU:n digitaalinen vuosikymmen - politiikkaohjelmassa asetetaan EU:n yhteiset tavoitteet digitalisaatiolle vuoteen 2030. Ohjelma velvoittaa jäsenvaltioita laatimaan kansalliset etenemissuunnitelmat tavoitteiden saavuttamiseksi.

Suomen etenemissuunnitelma perustuu valtioneuvoston selontekoon digitaalisesta kompassista ja sen toimeenpanosuunnitelman valmistelutyöhön sekä pääministeri Orpon hallitusohjelmaan ja budjettipäätöksiin. **Edelläkuvatut EU-direktiivit ja asetukset siis jalkautuvat uudistuvan lainsäädäntömme kautta Suomeen parin vuoden viiveellä.**

Kuvio 1. Digikompassi toteutetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa

Mitä digitalisaatio tuo logistiikkaan ?

EU:n ajamat aloitteet:

- T&K rahoitusta – CEF, Horizon, etc
- DG Move - Digital Transport and Logistics Forum
- Kuljetusdatan digitalisointihankkeet – eFTI, Maritime Single Window, Import Control System 2 (ICS2)
- Kuljetusten valvonnan digitalisointi (SEDEA, EUCARIS)
- EU building blocks – European Mobility Data Space, eDelivery, Digital product passports, Cyber security

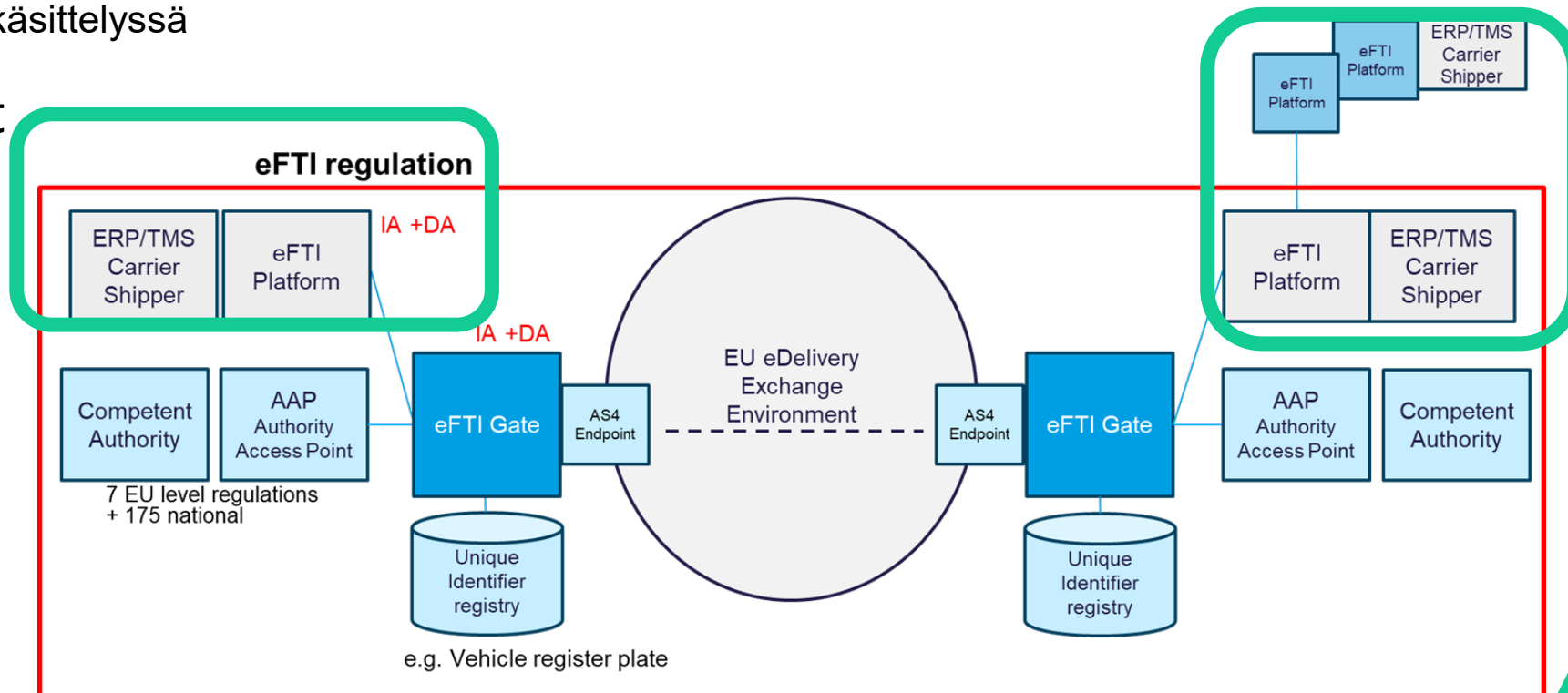
Yritysten ajamat aloitteet:

- Telematiikka ja analytiikka kuljetuksien ja varastojen seurantaan reaaliajassa. sähköiset rahtikirjat (eCMR) ja kuljetusten hallintaratkaisut (TMS)
- Työkalut CO₂ päästöjen hallintaan – GLEC, ISO14083
- Multimodaalien ja intermodaalien kuljetusketjujen kehittäminen
- Business to business datan vaihto
- Digitaaliset logistiset alustat
- Keinoäly ja koneoppiminen ennustamaan kysyntää, optimoimaan reittejä ja parantamaan varastonhallintaa.
- Open Logistics Foundation tukee isojen toimijoiden yhteistyöllä logistiikan digitalisaatiota

eFTI - electronic freight transport information

- eFTI-implementaatio työ nyt käynnissä ja erityisesti viranomaiset tekevät valmisteluja eFTI:n käyttöönottoon, jotta keväällä 2027 järjestelmä olisi valmiina
 - eFTI velvoittaa viranomaiset ottamaan vastaan kuljetusasiakirjat sähköisesti hyödyntäen eFTI-standardia
 - Yksityisten toimijoiden eFTI-työ on vasta alkamassa ja eFTI alustoihin liittyvä säädäntö on viranomaisilla käsittelyssä

Kaupalliset
toimijat

Kaupalliset
toimijat

KINNO RRT eFTI4ALL case

- Kouvola Innovation on mukana kesällä 2024 käynnistyneessä eFTI4ALL CEF -hankkeessa
- Hanke on rinnakkaishanke eFTI4EU-hankkeelle, jossa Traficom on Suomesta mukana
- Hankkeessa uudet jäsenvaltiot kehittävät omaa eFTI-järjestelmäänsä ja lisäksi kaupalliset toimijat kehittävät eFTI-alustojaan ja siihen liittyviä toimintamalleja
- Kinnon fokus:
 - Kansainvälisen liikenteen B2A tiedonvaihto ja ennakkoilmoitukset
 - Maanomistajan rooli ja mahdollisuudet eFTI:ssä
 - Terminaalien ja hubi mahdollisuudet eFTI:ssä
 - eFTI-alustojen käyttö kaupallisten toimijoiden välisessä tiedonvaihdossa
 - Multimodaalin kuljetusketjun kuljetusmuodon vaihtoon liittyvä tiedonvaihto
 - huom yhdistetyt kuljetukset

Projekteilla valmisteluja ja kehitystä

Käynnissä on useita logistiikan digitalisaatiota tutkivia, selvittäviä ja kehittäviä kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita

Esimerkkejä hankkeista:

- Logistiikan digitalisaation periaatepäätöksen päivitys / LVM
- CEF: eFTI4EU ja eFTI4ALL
- Horizon: Clever, ReMuNet, ADMIRAL, KEYSTONE, A-IQ Ready,
- Others: ACE (<https://www.traficom.fi/fi/ajankohtaista/suomi-sai-eulta-merkittavan-rahoituksen-muun-muassa-raskaan-liikenteen-sahkoistymista>), EDIC, Sitra, Yritysten digitalous, ...

Digitaaliset rahtikirjat selvitys & eCMR/eFTI pilotti - SITRA

On arvioitu, että siirtymällä käyttämään digitaalisia rahtikirjoja jokaisen rahtikirjan kohdalla on mahdollisuus säästää noin 13 €. Suomessa liikkuu vuosittain jopa kymmeniä miljoonia rahtikirjoja, joten säästöpotentiaali on valtava.

Selvityksessä ehdotetaan seuraavia toimenpiteitä digitaalisten rahtikirjojen käyttöönoton edistämiseksi.

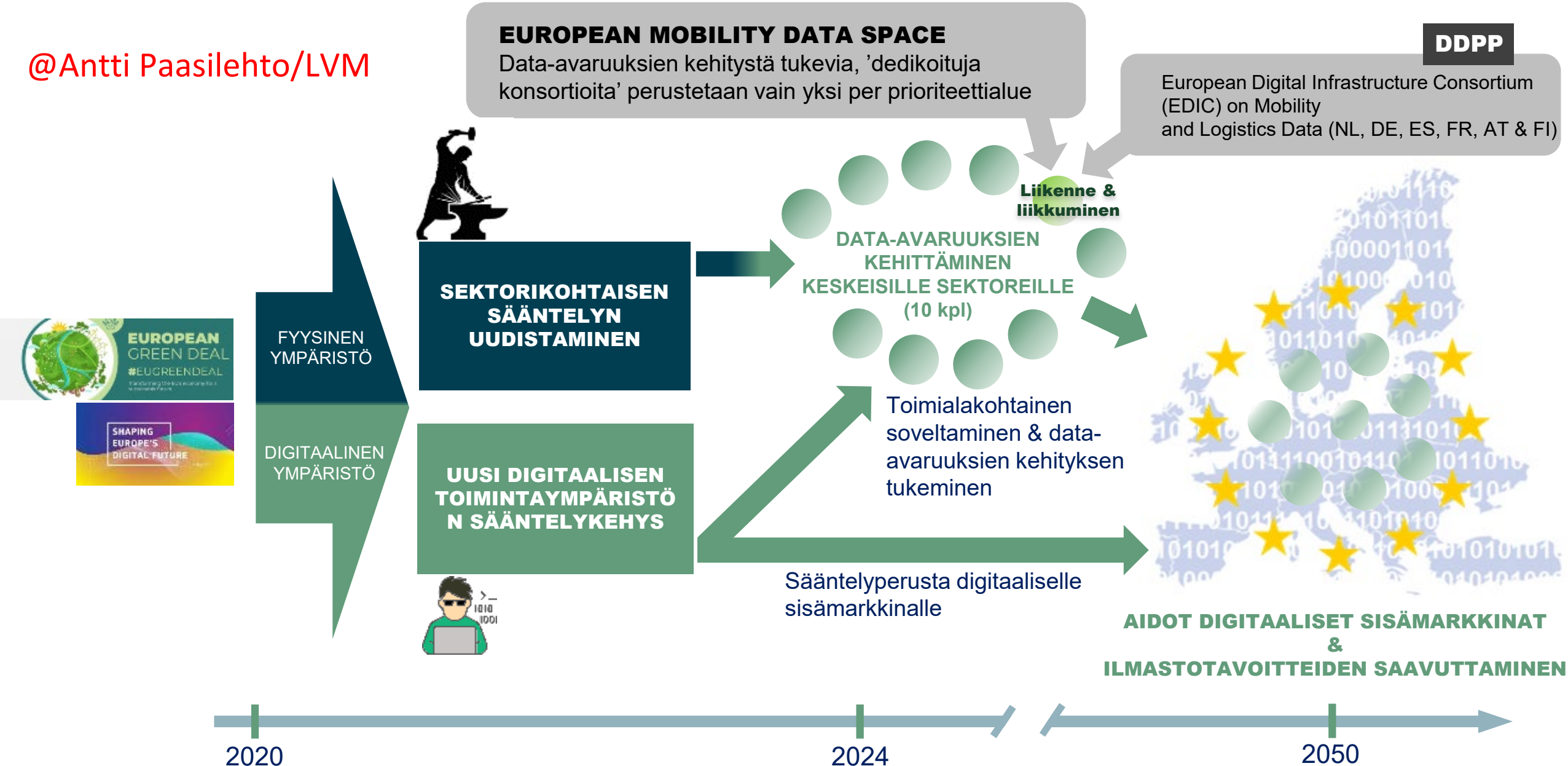
1. **Isoilla rahdinomistajilla on vastuu edistää koko toimialan digitalisointia**
2. **Sääntelyä tulee laajentaa velvoittamaan myös yrityksiä rahtitietojen digitalisoimiseen**
3. **Toimitusketjun osapuolten tulee yhdistää voimansa järjestelmäkehittäjien kanssa**
4. **Kuljetusreittikohtaista pilotointia tulee tehdä digitaalisten rahtikirjojen hyötyjen todentamiseksi**
→ keväällä 2024 Sitra päätti rahoittaa eCMR/eFTI pilotin
5. **Julkisen sektorin tulee tukea pk-yrityksien digiloikkaa**
6. **Julkinen investointi digitaalisten rahtikirjojen käyttöönottoon tuottaa moninkertaisesti Suomelle**

Kesän 2024 aikana Sitran rahoittamana pilotoitiin FLowertrucks Oy, Vediafi ja iToDEV kanssa eCMR/eFTI ratkaisua

- Pilotin aikana kerättiin paljon käytännön oppeja eCMR ja eFTI:n integroinnista operatiivisiin järjestelmiin
- **Nostoja:** IT-testausjärjestelmien tarve, tilaustietojen/datan haasteet, järjestelmien luotettavuus ja tietoturva, kuljetusketjun tietojen muodostuminen kuljetusketjun eri vaiheissa
→ iso potentiaali säästöille ja manuaalisen työn vähentämiselle

Kehityspolku kohti EU:n digitaalista sisämarkkinaa

@Antti Paasilehto/LVM

Sähköiset kuljetusasiakirjat

- Mitä ajatuksia johdanto herätti?
- Mitkä asiat olivat jo tiedossa ja mitkä eivät?
- Mitä vaikutuksia koette uudistuksilla olevan?
- Mitä haasteita koette uudistuksiin liittyen?

Yhteenveto

- **Kysymyksiä ja kommentteja?**
- **Mistä aihealueista toivotaan lisää infoa?**
- **Mikä aihealue kaipaa eniten tukea?**

Yhteenveto ja nostot - lainsäädäntö ja vastuullisuus 1/2

- Keskusteluista (lainsäädäntö ja vastuullisuus)
 - **paljon tapahtuu ja on tulossa, mikä aiheuttaa jopa ahdistusta**
 - päästöt tuntuvat olevan ajankohtaisin teema ja se herättää keskustelua
 - päästöjen jyvitys asiakkaiden välillä koetaan haasteeksi erityisesti kappaletavarassa ja jakelussa
 - isoja kysymyksiä herättää se, että onko alalla riittävästi valmiuksia (IT, osaaminen, talous) vastata tarvittavaan/haluttuun raportointiin ja datan tuottoon
 - iso kysymys on se, että onko alalla ns perus IT-infra olemassa, esim ERP-järjestelmät
 - kaivattiin myös hyvää testausta uusille digitaalisille ratkaisuille
 - iso asia on myös se, että miten uudistuksista ja vaatimuksista viestitään, mikä on julkisen sektorin rooli ja mikä jää yritysten vastuulle, mikä tässä on tilaajien ja isompien organisaatioiden rooli
 - kyseltiin onko digitalisaatiopaketti kasassa vai tuleeko paljon turhaa päällekkäistä ja aikaa syövää raportointia digitalisaation keskeneräisyyden vuoksi
 - koettiin, että pienkuljettajien aika ei sellaiseen raportointiin riitä ilman, että työ ja katteet kärsivät
 - esitettiin toive tiedon uimisesta automaattisesti raportointiin
 - raportoinnin ja rekisterin kompleksisuutta lisää se, että niissä aletaan huomioimaan lisälaitteita ja tuotteiden elinkaaren eri vaiheita
 - haluttiin myös tietää millaisia selkokielistämisiä Traficomilta tai vaikkapa SKALilta on tulossa
 - muutosten jalkauttamiseksi olisi hyvä hyödyntää kannustimia
 - esim Viron valtion tuet tai Suomen kyberturvasetelit

Yhteenveto ja nostot - lainsäädäntö ja vastuullisuus 2/2

Lisää tietoa/tukea toivotaan:

- automaatio ja siihen liittyvät vastuut ja roolit
- viestintä ja koulutus
- selkä kanava, josta seurata kehitystä
- kokonaiskuva ja synergiat

Yhteenveto ja nostot - sähköiset kuljetusasiakirjat

- **Keskusteluista (sähköiset kuljetusasiakirjat)**
 - sähköisten kuljetusasiakirjojen hyödyt selkeämmät kansainvälisessä liikenteessä
 - kotimaassa hyötyjä voi saada digitalisoimalla koko prosessin
 - mielenkiintoisena eFTI:n etuna nähtiin viranomaistulkintojen pakottaminen tasapuoliseksi kuljettajille/kuljetusyrityksille
 - välimeren maissa näin ei ilmeisesti ole aina ollut
 - hyvä myös arvioida käyttävätkö viranomaiset valtuuksiaan ja oikeuksiaan oikein
 - viranomaisille järjestelmät tarjoavat helpotusta, kun ratkaisut harmonisoituvat
 - lähettäjän ja kuljettajan vastuut huomioitava digi-kehityksessä
 - B2A kommunikaatio on selvästi eri kuin B2B
 - Koettiin, että hubeilta odotetaan sellaista raportointia, josta he eivät ole vastuussa.
 - selkeä vastuiden kuvaaminen (esim. Incoterms vaaravastuupisteiden mukaan) hubin, hubioperaattoreiden, kuljettajien sekä viranomaisten välillä olisi tarpeen
 - omaa kehitystä kannattaa lähestyä omien roadmappäysten kautta
 - hyödyt ja investoinnin pitää olla balanssissa
 - on myös pohdittava ratkaisuja, joilla parantaa lainsäädännön mukaista ratkaisua
 - lainsäädäntö antaa minimin
 - esim eFTI platformit voisivat kattaa myös tietoja sidonnasta (kuittaus ja samalla voisi olla ohjeistus kuljettajalle)

Kotiin vietäväksi

- Valtioneuvoston periaatepätös logistiikan digitalisaatiosta - Logistiikan digitalisaatiostrategian päivitystyö
- Fintraffic logistiikan tiedot ja rajapinnat
 - <https://www.fintraffic.fi/fi/liikenteen-ekosysteemin-tyoryhmat>
- Postin vastuullisuus webinaarit
 - https://minun.posti.fi/webinaarit?utm_medium=email&hsenc=p2ANqtz-9raCFgnoOPU8JnO7PMtWI9bxtTXRjEvr_v2cYx65bSzlKFAAdqauilScKKzUXzhgZ-aWC_B97OUZ9tCTQVHkvf7JqdFA&hsmi=86522439&utm_content=86522439&utm_source=hs_email
- eFTI
 - <https://efti.fi/fi>
 - <https://efti4eu.eu/>
- NIS 2
 - <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/toimintamme/saantely-ja-valvonta/tarkeaa-tietoa-euroopan-unionin-kyberturvallisuusdirektiivista#67853-0>
- Datan hyödyntäminen, sääntely jako
 - <https://www.sitra.fi/uutiset/uusi-kurssi-tarjoaa-yrityksille-oppeja-datan-hyodyntamisesta-uudistuvan-eu-saantelyn-mukaisesti/>
 - <https://www.fintraffic.fi/fi/saantokirja>
- ISO 14083:2023 & CountEmission & Glec
 - <https://www.cencenelec.eu/news-and-events/events/2024/2024-04-16-webinar-en-iso-14083/>
 - <https://www.smartfreightcentre.org/en/about-sfc/news/a-solid-foundation-to-further-accelerate-freight-decarbonization-smart-freight-centre-releases-updated-glec-framework-version-30/>
- EU ESRS & CSRD
 - https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043
 - https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-services-legislation/implementing-and-delegated-acts/corporate-sustainability-reporting-directive_en
 - https://ekokompassi.fi/csrd-raportointi-tekee-vastuullisuustyon-nakyvaksi-nyt-pk-yritys-voi-valjastaa-kestavyysraportoinnin-kilpailukyvyksi/?utm_medium=email&hsenc=p2ANqtz-8HZrYsl7yzoKnAGTaWlpfr18fyeV63o5G1E7BaE2B91-AOn_yLyhBjLtd0p1p_IBNO2pr5uCopyCRj2ukwixoBGjxJcA&hsmi=300213397&utm_content=300213397&utm_source=hs_email
 - <https://www.youtube.com/watch?v=DbWkn-dDpnk>

Kotiin vietäväksi

- Kestävät arvoketjut
 - <https://www.globalcompact.fi/uutiset/mita-tulee-tietaa-eun-kestavien-arvoketjujen-saantelysta-tarpit-yrityksille>
- Hiilirajamekanismi - CBAM
 - <https://tulli.fi/hiilirajamekanismi>
 - https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en
- https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-services-legislation/implementing-and-delegated-acts/corporate-sustainability-reporting-directive_en
- <https://www.youtube.com/watch?v=F5v4rPDf5KE>
- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043
- https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en
- https://greenstep.fi/cfo-ja-vastuullisuus-asiantuntijat-apunasi-csrd-raportoinnissa?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=google_fi_vastuullisuuspalvelut&campaignid=14788768780&adgroupid=137293928116&keyword=eu%20sustainability%20reporting%20standards&device=c&gad_source=1&gclid=CjwKCAjw26KxBhBDEiwAu6KXt6OWKpKPsFQdtu-C3mRIh5daHrPI9CXsP6b_I4zoNO7mm2LPdOxoC1g0QAvD_BwE
- https://finance.ec.europa.eu/news/commission-adopts-european-sustainability-reporting-standards-2023-07-31_en

Kiitos

Vediafi Oy
Lasse Nykänen & Matti Lankinen

+358 50 303 1268
lasse.nykanen@vedia.fi
matti.lankinen@vedia.fi